

NỘI DUNG TỰ HỌC TẠI NHÀ DÀNH CHO HỌC SINH KHỐI 10

Trong thời gian từ: 4/5/2020 đến 9/5/2020

Bài 31:

CÁCH MẠNG TƯ SẢN PHÁP CUỐI THẾ KỈ XVIII

❖ KIẾN THỨC CƠ BẢN

I. Những tiền đề của cách mạng tư sản Pháp.

1. Tình hình kinh tế.

- Nông nghiệp lạc hậu: năng suất thấp, tô thuế nặng nề.
- Công nghiệp khá phát triển (dệt vải, luyện kim, ...). Máy móc được sử dụng khá phổ biến. Nhiều xí nghiệp có đến hàng ngàn công nhân.
- Thương nghiệp phát đạt, nhất là ngoại thương.

2. Chế độ xã hội, chính trị.

- Pháp là nước quân chủ chuyên chế, đứng đầu là vua Louis XVI.
- Xã hội chia làm 3 đẳng cấp: Tăng lữ, Quý tộc và Đẳng cấp thứ ba.
- Tăng lữ và Quý tộc (thiểu số) không phải đóng thuế, hưởng nhiều đặc quyền đặc lợi nên muốn duy trì chế độ phong kiến.
- Đẳng cấp thứ ba (tư sản, nông dân, bình dân thành thị) không có quyền chính trị, phải đóng mọi thứ thuế nên chống phong kiến triệt để.
- Nhận xét: nước Pháp lâm vào cuộc khủng hoảng xã hội sâu sắc.

3. Cuộc đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng.

- Thế kỉ XVIII xuất hiện trào lưu “Triết học Ánh sáng” với các đại biểu: Montesquieu, Voltaire, Rousseau,...
- Nội dung: đả kích chế độ quân chủ chuyên chế và Giáo hội Thiên Chúa, đồng thời đề ra lý thuyết về một nhà nước mới.
- Tác dụng: chuẩn bị tích cực cho một cuộc cách mạng bùng nổ.

II. Tiến trình cách mạng.

1. CM tư sản Pháp 1789 bùng nổ. Thành lập nền quân chủ lập hiến.

- Tháng 5/1789: Louis XVI triệu tập Hội nghị ba đẳng cấp tại điện Versailles để yêu cầu vay tiền và đánh thêm thuế mới, nhưng Đẳng cấp thứ ba không đồng ý.
- Tháng 6/1789: để phản đối nhà vua, đại biểu của Đẳng cấp thứ ba tách ra họp riêng, tự tuyên bố là Quốc hội lập hiến để soạn Hiến pháp và thành lập chế độ mới.
- Nhà vua tập trung quân đội chống lại Quốc hội.
- **14/7/1789**: bất bình trước hành động bạo lực của nhà vua, quần chúng chiếm ngục Bastille. Cách mạng thắng lợi ở Thủ đô Paris và lan nhanh khắp nước Pháp.
- Phái Lập hiến (đại tư sản tài chính) lên nắm quyền, Louis XVI vẫn còn làm vua.
- Tháng 8/1789: Quốc hội Lập hiến thông qua “Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền”:
 - * Khẳng định chủ quyền thuộc về nhân dân.

* Thừa nhận quyền Tự do, Bình đẳng và Bác ái của con người.

* Công nhận “quyền tư hữu là thiêng liêng và bất khả xâm phạm”.

– Tháng 9/1791, Hiến pháp mới ra đời: thành lập chế độ quân chủ lập hiến (Vua bị hạn chế quyền lực nhưng vẫn còn quyền phủ quyết, Quốc hội nắm quyền).

– 4/1792: liên minh Áo - Phổ tấn công Pháp. Quân Pháp liên tiếp thất bại.

– 7/1792: Quốc hội tuyên bố “Tổ quốc lâm nguy”, nhân dân hăng hái tòng quân, hát vang bài Marseillaise trên đường ra mặt trận, chặn đứng quân thù.

2. Phái Girondins cầm quyền. Thành lập nền Cộng hòa.

– Năm 1792:

* Nhân dân Paris bắt giam vua và hoàng hậu.

* Tư sản công thương (phái Girondins) lên nắm chính quyền.

* Quốc hội mới phế truất vua, thành lập nền **Cộng hòa** thứ nhất.

– Năm 1793:

* Louis XVI bị xử chém vì tội phản quốc.

* Tình hình nước Pháp rất nguy cấp: đời sống nhân dân khó khăn, liên minh các nước phong kiến chuẩn bị tiêu diệt nền cộng hòa non trẻ.

* Nhân dân Paris bao vây Quốc hội, bắt giam nhiều đại biểu Girondins vì họ ngăn cản cách mạng phát triển.

3. Nền chuyên chính Jacobins - đỉnh cao của cách mạng.

– Tháng 6/1793: chính quyền chuyển sang phái Jacobins (tư sản vừa và nhỏ), đứng đầu là Luật sư Robespierre.

– Robespierre ban hành nhiều biện pháp quyết liệt để chống thù trong giặc ngoài, ổn định đời sống nhân dân:

* Tịch thu ruộng đất của quý tộc, bán rẻ cho nông dân nghèo, trả dần trong 10 năm.

* Ban hành “Luật giá tối đa” về lương thực và lương công nhân.

* Ra sắc lệnh Tổng động viên để huy động sức mạnh của toàn dân.

– Kết quả: mùa thu năm 1794, thù trong giặc ngoài bị đẩy lùi.

4. Cách mạng tư sản Pháp kết thúc.

a. Cuộc đảo chính ngày 9 tháng Thermidor (27/7/1794).

– Nguyên nhân:

* Bọn tư sản phản cách mạng chống phá mạnh mẽ.

* Những mâu thuẫn nội bộ làm phái Jacobins suy yếu.

– Ngày 9 tháng Thermidor (27/7/1794) tư sản phản cách mạng làm đảo chánh bắt Robespierre xử chém, cách mạng Pháp đi xuống.

b. Tình hình nước Pháp sau cuộc đảo chính.

– Thành lập Ủy ban Đốc chính, nhiều thành quả cách mạng bị xóa bỏ, nước Pháp hỗn loạn, nạn ngoại xâm mới đang gần kề.

– Tháng 11/1799: để lập lại trật tự xã hội và quyền thống trị, tư sản đã ủng hộ Napoléon đảo chính, thành lập nền độc tài quân sự.

– Năm 1804: Napoléon lên ngôi Hoàng đế, thành lập Đế chế thứ I.

– Napoléon xâm chiếm hầu hết các nước châu Âu.

– Năm 1815: Napoléon thua trận Waterloo (Bi). Chế độ quân chủ ở Pháp được phục hồi. Cách mạng Pháp chấm dứt.

III. Ý nghĩa lịch sử.

– Đây là một cuộc cách mạng tư sản (do giai cấp tư sản lãnh đạo) triệt để vì đã thủ tiêu mọi tàn dư phong kiến (giải quyết được vấn đề ruộng đất cho nông dân) và phát triển theo hướng đi lên do sức mạnh của quần chúng là chủ yếu.

– Thị trường dân tộc thống nhất được hình thành, mở đường cho kinh tế tư bản chủ nghĩa phát triển.

– Mở ra thời đại mới: thời đại thắng lợi và củng cố chủ nghĩa tư bản.

❖ LUYỆN TẬP

1. Hãy nêu những việc làm của phái Lập hiến sau khi lên cầm quyền.
2. Phái Girondins đã đưa cách mạng tư sản Pháp phát triển như thế nào?
3. Hãy phân tích Cách mạng tư sản Pháp mang tính triệt để.

❖ PHÂN TRẮC NGHIỆM

Câu 1. Ba đẳng cấp xã hội Pháp trước cách mạng gồm

- A. Quý tộc, tư sản và công nhân.
- B. Quý tộc, tư sản và nông dân.
- C. Quý tộc, tăng lữ và nông dân.
- D. Quý tộc, tăng lữ và đẳng cấp thứ ba.

Câu 2. Ý nào không phản ánh đúng đặc điểm của các đẳng cấp Quý tộc và tăng lữ?

- A. Chiếm đa số trong dân cư.
- B. Được hưởng được mọi đặc quyền, đặc lợi không phải nộp thuế.
- C. Giữ chức vụ cao trong chính quyền, quân đội và Giáo hội.
- D. Muốn duy trì quyền lực cũng như củng cố chế độ phong kiến.

Câu 3. Giai cấp có tiềm lực kinh tế nhưng không có quyền lực chính trị trong Đẳng cấp thứ ba là

- A. Tư sản và tiểu tư sản.
- B. Thị dân.
- C. Tư sản.
- D. Nông dân.

Câu 4. Mâu thuẫn cơ bản trong xã hội Pháp trước cách mạng là

- A. Mâu thuẫn giữa tư sản với quý tộc phong kiến.
- B. Mâu thuẫn giữa Đẳng cấp thứ ba với Tăng lữ và Quý tộc.
- C. Mâu thuẫn giữa các lực lượng tiến bộ trong xã hội với chế độ phong kiến.
- D. Mâu thuẫn giữa nông dân với quý tộc, tăng lữ.

Câu 5. Chế độ chính trị ở nước Pháp trước khi bùng nổ cách mạng là

- A. Quân chủ lập hiến.
- B. Phong kiến phân tán.
- C. Quân chủ chuyên chế.
- D. Tiền phong kiến.

Câu 6. Ngày 14 – 7 – 1789 đã diễn ra sự kiện gì ở Pháp?

- A. Hiến pháp mới chính thức được ban hành.
- B. Quân chúng Pari tấn công và chiếm ngục Basti.
- C. Đẳng cấp thứ ba tự tuyên bố là Quốc hội.
- D. Chính phủ mới chính thức được thông qua.

Câu 7. Sự kiện ngày 14 – 7 – 1789 đã đánh dấu

- A. Cách mạng tư sản Pháp bùng nổ.
- B. Nước Pháp đang đứng trước một cuộc cách mạng.

C. Một thời kì mới mở trong lịch sử nước Pháp.

D. Chế độ phong kiến ở Pháp sụp đổ.

Câu 8. Sau sự kiện này 14 – 7, chính quyền ở Pháp thuộc về lực lượng nào?

A. Phái lập hiến.

B. Tư sản công thương.

C. Quý tộc mới.

D. Tư sản và quý tộc mới.

Câu 9. Khẩu hiệu nổi tiếng “Tự do – Bình đẳng – Bác ái” thuộc văn kiện nào?

A. Tuyên ngôn độc lập.

B. Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền.

C. Tuyên ngôn Giải phóng nô lệ.

D. Tuyên ngôn Quốc tế nhân quyền.

Câu 10. Phái Lập hiến trong Cách mạng Pháp đã

A. Xử tử vua Lui XVI.

B. Đánh bại liên quân phong kiến Áo – Phổ.

C. Thông qua Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền.

D. Ban hành chế độ phổ thông đầu phiếu cho tất cả nam giới trên 21 tuổi.

Câu 11. Ý **không** phản ánh đúng nội dung cơ bản của Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền là

A. Đề cao vai trò của các nhà Triết học Ánh sáng.

B. Thừa nhận quyền tự do, bình đẳng của con người.

C. Khẳng định chủ quyền của nhân dân.

D. Tuyên bố quyền sở hữu là quyền thiêng liêng, bất khả xâm phạm

Câu 12. Tháng 9 – 1791, Hiến pháp được thông qua, xác lập quyền thống trị của giai cấp tư sản dưới hình thức

A. Quân chủ lập hiến.

B. Dân chủ.

C. Cộng hòa tư sản.

D. Dân chủ tư sản.

Câu 13. Phái Girôngđanh trong cách mạng Pháp đã

A. Giải quyết được vấn đề ruộng đất cho nông dân.

B. Xử tử vua Lui XVI, thiết lập chế độ cộng hòa.

C. Ban hành chế độ phổ thông đầu phiếu cho tất cả mọi công dân.

D. Chiến thắng thù trong giặc ngoài.

Câu 14. Nền cộng hòa đầu tiên ở Pháp được thiết lập khi nào?

A. Giai cấp tư sản Pháp giành được chính quyền.

B. Phái Lập hiến ở Pháp nắm chính quyền.

C. Phái Girôngđanh nắm chính quyền.

D. Phái Giacôbanh nắm chính quyền.

Câu 15. Cách mạng Pháp đạt tới đỉnh cao khi nào?

A. Giai cấp tư sản Pháp giành được chính quyền.

B. Giai đoạn phái Lập hiến ở Pháp nắm chính quyền.

C. Giai đoạn phái Girôngđanh nắm chính quyền.

D. Giai đoạn phái Giacôbanh nắm chính quyền.

Câu 16. Động lực đưa Cách mạng Pháp phát triển tới đỉnh cao là

A. Giai cấp tư sản.

B. Quần chúng nhân dân.

C. Phái Giacôbanh.

D. Lực lượng quân đội cách mạng.

Câu 17. Ý nào không phản ánh đúng ý nghĩa của Cách mạng Pháp cuối thế kỉ XVIII là

A. lật đổ chế độ phong kiến chuyên chế, đưa giai cấp tư sản lên cầm quyền.

B. Xóa bỏ các trở ngại trên con đường phát triển của chủ nghĩa tư bản.

C. Đáp ứng quyền lợi và củng cố của chủ nghĩa tư bản trên thế giới.

D. Mở ra thời đại thắng lợi và củng cố của chủ nghĩa tư bản trên thế giới.

Câu 18. Ý nào chưa thỏa đáng để giải thích vì sao giai đoạn phái Giacôbanh nắm chính quyền, Cách mạng Pháp đạt tới đỉnh cao?

A. Giải quyết vấn đề ruộng đất cho nông dân.

B. Xóa bỏ hoàn toàn chế độ phong kiến.

C. Chiến thắng thù trong giặc ngoài, bảo vệ nền độc lập dân tộc.

D. Giải quyết triệt để những nhiệm vụ của một cách mạng tư sản.

Câu 19. Ngày 2 – 6 – 1793 đánh dấu sự kiện

A. Vua Lui XVI bị xử tử.

B. Cách mạng tư sản Pháp đã đạt tới đỉnh cao.

C. Phái Giacôbanh lên nắm quyền lãnh đạo cách mạng.

D. Hiến pháp mới được thông qua, tuyên bố Pháp là nước cộng hòa.

Câu 20. Hành động phản bội Tổ quốc của vua Lui XVI thể hiện thông qua việc

A. Xúi giục bọn phản động nổi loạn.

B. Câu kết với phong kiến nước ngoài chuẩn bị tấn công nước Pháp.

C. Âm mưu khôi phục chế độ chuyên chế và trật tự phong kiến.

D. Phê chuẩn Hiến pháp.